

Utbildningsnämnden

Nämndplan med budget 2022

Innehållsförteckning

1 Nämndens uppdrag	3
2 Sammanfattning	4
3 Visionen - Lätt att leva	5
4 Strategiska målsättningar	6
4.1 Hälsa och välbefinnande	6
4.1.1 Uppdrag: Resultatet av den utredning om psykisk ohälsa som är gjord ska genomföras...7	
4.2 Kunskap och utbildning	7
4.2.1 Nämndens mål	8
4.2.2 Uppdrag: Framtagen strategi om personaltätthet ska implementeras.12	
4.3 Sysselsättning, arbete och företagsamhet	12
4.4 Hållbart samhällsbyggande	13
4.5 Ett Ale	14
4.6 En arbetsgivare	15
4.6.1 Uppdrag: Testa möjligheten till mindre personalgrupper	16
5 Basverksamhet	17
5.1 Verksamhetsmått	17
5.2 Beskrivning av basverksamhet	19
5.2.1 Förskola och pedagogisk omsorg (ålder 1-5 år)	19
5.2.2 Fritidshem	19
5.2.3 Förskoleklass och grundskola (ålder 6-16 år)	19
5.2.4 Grundsärskola	20
5.2.5 Gymnasium	20
5.2.6 Enheten för flerspråkighet	21
5.2.7 Elevhälsa	21
5.2.8 Utveckling	21
5.2.9 Vuxenutbildning och SFI	21
6 Ekonomisk sammanfattning	22
6.1 Ekonomisk sammanställning	22
7 Personal	24
8 Fastställsedatum	25

1 Nämndens uppdrag

Utbildning utgör en av de viktigaste grundpelarna för att bygga ett demokratiskt samhälle. Förskola och skola ska ge barn och elever förutsättningar att utveckla förmågor, kunskaper och färdigheter och i samarbete med hemmen främja den harmoniska utvecklingen till ansvarsställande samhällsmedlemmar.

Nämnden ansvarar för offentlig skolutbildning inom:

- förskola
- pedagogisk omsorg
- fritidshem
- förskoleklass
- grundskola
- grundsärskola
- gymnasieskola
- gymnasiesärskola
- kommunal vuxenutbildning med uppdragsutbildning och påbyggnadsutbildning
- särskild utbildning för vuxna
- utbildning i svenska för invandrare (SFI)

2 Sammanfattning

Strategiska mål

Inom Ale kommuns strategiska målområde kunskap och utbildning görs ett viktigt arbete med koppling till Agenda 2030-målet God utbildning för alla. En god utbildningsnivå är en framgångsfaktor för ett hållbart samhälle. Alla skolformer ska nå så hög måluppfyllelse som möjligt för varje barns och elevs lärande, utveckling och välmående. Ett viktigt mått är behörigheten till gymnasiet, vilket för varje individ är ett avgörande steg för framtiden. Att utbilda för ett långsiktigt hållbart samhälle innefattar att bygga en god grund av kunskap, bildning och innovation.

För att nå dit visar både nationell och lokal nulägesanalys att en avgörande utmaning är likvärdighet, eller lika möjligheter till framgångsrikt lärande, samt hållbar kompetensförsörjning. Dessa två områden står i fortsatt fokus för utbildningsnämndens arbete.

Det är alla nämnders ansvar att bidra till att nå de strategiska målen. Kunskap och utbildning är det självklara målområdet för utbildningsnämnden och det bidrar också till bättre hälsa och välbefinnande och ett hållbart samhälle. Nämnden åtar sig att arbeta för att nå alla de strategiska målen med resurser och engagemang och verka för att bidra till helheten i kommunfullmäktiges verksamhetsplan.

Kunskap och utbildning

Det särskilda fokuset på kunskap och utbildning innebär fortsatt fokus på två målområden:

Lika möjligheter till framgångsrikt lärande

Kunskapsresultaten ökar men likvärdigheten utifrån socioekonomisk bakgrund är fortsatt en stor utmaning. De tre delarna lika tillgång, lika kvalitet och kompensera för skilda förutsättningar fortsätter att vara de viktigaste strategiska områdena där alla kommer att vara aktiva under 2022. Under lika tillgång följs inskrivningar i förskola och fritidshem, lika kvalitet arbetas med inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet på alla nivåer och att kompensera för skilda förutsättningar är det större gemensamma fokuset för alla nivåer i styrkedjan genom bland annat tillitsdialogerna.

Hållbar kompetensförsörjning

Den kommande bristen på personal beror främst på det ökande antalet barn i stort, både i Ale och nationellt. Planen för att åstadkomma en hållbar kompetensförsörjning innehåller de tre delarna behålla, rekrytera och utveckla och alla har stora behov av att hållas aktiva och resurssättas.

Ekonomi för strategisk utveckling

Utbildningsnämnden har för 2022 fått utökad ram utöver målgruppsmodellen. Syftet är att förbättra personaltätheten, främst i förskolan. Fördelningen är gjord med prioritering förskolan och beräknas ge en personaltäthet som närmar sig rikets nivå. Utbildningsnämnden prioriterar också fritidshemets personaltäthet och behörighet där jämförelsetalet med det väntas förbättras märkbart. Elevpengen ökas något mer än index och satsningar på hållbar kompetensförsörjning och hållbart ledarskap fortsätter.

En långsiktig ekonomisk planering samt lokalförsörjningsplanering blir avgörande för att klara tillväxttakten. De stora volymökningarna de senaste åren har inneburit avsevärda kostnadsökningar för Ale kommun att driva förskola, grundskola och bekosta kommunens alla gymnasielever.

3 Visionen - Lätt att leva

I Ale är det nära till skola, arbete och sköna naturupplevelser. Det centrala läget i Götaälvdalen med närhet till Göteborgs storstadspuls är en tillgång.

Visionen är Lätt att leva. Med detta menar vi att vi:

- antar utmaningar med lust och energi
- tillsammans ska förenkla och underlätta människors vardag
- förädlar våra tjänster och service
- värnar om den gemensamma livsmiljön och ger alebornas livskvalitet

Med mod, samarbete och energi skapar vi en levande kommun för både invånare och företagare. Vi ger aleborna livskvalitet och inspiration att förverkliga sina drömmar, här är det lätt att leva. Som hjälpmedel på resan mot år 2023 har politiken tagit fram denna verksamhetsplan som pekar ut vilka områden vi ska fokusera på och vad vi behöver göra. Den hjälper oss att arbeta i visionens riktning och säkerställer att vi gör rätt saker för aleborna.

4 Strategiska målsättningar

Ale kommun står väl rustade inför en framtid som kommer att utmana oss med ökade krav och snabba förändringar som inte alltid kommer att vara förutsägbara. Vi är stolta över vår organisation som tillsammans med föreningarna och företagen snabbt ställde om i början av Coronapandemin. Omställningen visar att dialog och tillit är rätt väg framåt och detta är något vi måste utveckla vidare. Genom samverkan där varje aktör bidrar med sitt perspektiv och sin kompetens kan vi sätta dem vi är till för i fokus. Alla tänkbara lösningar ska beaktas, tidigare beslutade lösningar ska utvärderas på nytt för att möjliggöra ett ökat fokus på kärnverksamheterna. Driftsformerna i sig är ointressanta, vi ska skapa största nytta för våra invånare och därför bör alla former prövas när vi utvärderar och utvecklar vår verksamhet.

Kommunorganisationens enda uppgift är att finnas till för invånarna och på deras uppdrag leverera tjänster och service för deras gemensamma nytta med deras gemensamma finansiering. Det är därför viktigt att den demokratiska processen fungerar och att vi säkerställer att alla behandlas likvärdigt. Det är av den anledningen också viktigt att all vår personal har fokus på god service och hög tillgänglighet i alla kontakter med våra invånare.

Verksamhetsplanen 2022 är ett styrdokument som aktivt följs upp genom verksamhetsdialog där prioriteringar tydliggörs och förmågor, lärande och engagemang tas tillvara, vilket i sin tur stimulerar delaktighet, förståelse, och samverkan.

Inledning Ale kommuns verksamhetsplan 2022

I kommunens verksamhetsplan för 2022 beskrivs sex långsiktiga strategiska målsättningar. Det är alla nämnders ansvar att bidra till att nå de strategiska målen. Kunskap och utbildning är det självklara målområdet för utbildningsnämnden och det bidrar också till bättre hälsa och välbefinnande och ett hållbart samhälle. Hälsa är också en viktig förutsättning för ett hållbart samhälle och för elevers möjlighet att lyckas med sin utbildning.

Då principen inom tillitsbaserad styrning om horisontella mål och vertikal dialog används som ett av utbildningsnämndens arbetssätt innebär det att i utbildningsnämndens nämndplan beskrivs det som nämnden ska göra. Därefter sker dialoger mellan alla nivåer i styrkedjan utifrån vars och ens mandat och ansvar.

4.1 Hälsa och välbefinnande

Beskrivning

Hälsa och välbefinnande grundar sig i många olika delar och vad som är en bra hälsa och ett gott välbefinnande är olika för olika människor. För att uppnå god hälsa och ett gott välbefinnande hos våra invånare måste tillvägagångssätten av den anledningen vara mångfacetterade och vi behöver prova nya tankar och arbetssätt. Den psykiska ohälsan i Ale ökar i flera åldersgrupper, framför allt bland unga vuxna och utvecklingen är liknande på nationell nivå. Resultatet av den utredning som är gjord ska nu genomföras och vi vill kontinuerligt följa upp detta. Vi ser med oro på att narkotikaanvändandet samt att kriminella handlingar ökar bland ungdomar. Här tror vi att samverkan är en stor del i lösningen. Samverkan behöver ske såväl inom kommunen, som mellan kommun och civilsamhälle, inte minst med föräldrar.

Civilsamhället och ideella krafter är viktiga för alla samhällen. Genom att ha en öppen dialog med föreningar och andra ideella krafter för att se hur vi kan stötta dem kan vi bidra till att civilsamhället fortsätter att finnas och får möjlighet att växa. Ensamheten är en stor utmaning för vårt samhälle och finns inte i en enskild målgrupp utan i alla ålderskategorier och samhällsskikt. Vi tror på

att skapa förutsättningar för människor att mötas, gärna över åldersgränser. För att skapa framgång tror vi på att utveckla nya samarbeten med civilsamhälle och ideella krafter. Det finns ett behov av att fokusera på att hitta tillbaka till våra sociala sammanhang, att återuppta de aktiviteter som vi kanske behövt pausa under pandemin. Vi ser att behovet är stort i flertalet åldersgrupper, men kanske främst bland våra barn, ungdomar och äldre.

Vår känsla av trygghet bidrar till vårt mående, både positivt och negativt. Därav är ett fortsatt arbete där hänsyn tas till det som skapar en känsla av trygghet för människor viktigt. En god omsorg när vi är i behov av den, såväl barnomsorg, som äldreomsorg bidrar till vår och våra näras välmående.

Hälsa och välbefinnande kan skapas med hjälp av kultur och vi vill att kulturen ska vara tillgänglig i stort och smått, i vardagen och vid större evenemang. Hälsa och välbefinnande kan också vara att trivas och känna stolthet för platsen vi bor på och tillhörighet till andra som bor på samma plats. Vi vill att de som besöker vår kommun känner sig välkomnade och att Ales besöksmål och undan-gömda pärlor blir kända för såväl kommunens invånare, som för besökare utifrån.

Ale kommuns verksamhetsplan 2022

Utbildningsnämndens arbete 2022

Följa upp

- det nystartade PAR (Polis, Ambulans, Räddningstjänst) för årskurs 8
- föräldrastödinsatserna som påbörjats inom ramen för TSI
- barnkulturprogrammet
- barn- och elevhälsans främjande och förebyggande arbete

4.1.1 Uppdrag: Resultatet av den utredning om psykisk ohälsa som är gjord ska genomföras.

Allmän beskrivning

Den psykiska ohälsan i Ale ökar i flera åldersgrupper, framför allt bland unga vuxna och utvecklingen är liknande på nationell nivå. Resultatet av den utredning som är gjord ska nu genomföras och vi vill kontinuerligt följa upp detta. *Ale kommuns verksamhetsplan 2022*

Utbildningsnämndens arbete 2022

- Utbildningsnämnden tar del av och följer upp det kommungemensamma arbetet av genomförandet.

4.2 Kunskap och utbildning

Beskrivning

Inom ramen för God utbildning för alla görs ett avgörande arbete mot social hållbarhet. Att bli behörig till gymnasiet är för varje individ ett avgörande steg för framtiden. Alla skolformernas mål är att nå så långt som möjligt i varje barns och elevs lärande, utveckling och välmående. Att utbilda för ett långsiktigt hållbart samhälle innebär att bygga en god grund med kunskap, bildning och innovation. Vi behöver säkerställa en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet och främja

livslångt lärande för alla. En viktig del är personaltätheten som framförallt i förskolan länge varit låg och behöver bli bättre genom implementation av framtagen strategi och utökade resurser.

Genom att i redan unga år skapa förståelse för hållbarhet får unga med sig och kan sprida denna kunskap framåt i hela livet, Detta görs genom att integrera frågeställningar runt miljö, sociala och ekonomiska frågor i undervisningen, att göra barn och ungdomar delaktiga i lärprocessen och att förbereda dem för framtiden. Därför behöver det arbetet intensifieras och belysas inom såväl som utanför skolan. En utbildning för hållbar utveckling innebär att alla människor har rätt till kunskaper om förhållandena, och få möjlighet att delta i beslut om vår gemensamma framtid.

*Skolan har ett viktigt uppdrag i att motverka att negativa kulturer får fäste och är en viktig aktör i att tidigt fånga upp barn och ungdomar som på olika sätt far, eller riskerar att fara illa.
Ale kommuns verksamhetsplan 2022*

Inom målet Kunskap och utbildning har utbildningsnämnden valt två långsiktiga fokusområden som bidrar till att målet uppfylls:

Lika möjligheter till framgångsrikt lärande och hållbar kompetensförsörjning.

Förändrade samhällsstrukturer och tidiga samordnade insatser är viktiga förutsättningar för lika möjligheter till framgångsrikt lärande.

Då principen inom tillitsbaserad styrning om horisontella mål och vertikal dialog används som ett av utbildningsnämndens arbetssätt innebär det att i nämndplanen beskrivs det som nämnden ska göra. Därefter sker dialoger mellan alla nivåer i styrkedjan utifrån vars och ens mandat och ansvar.

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021
Vårdnadshavares upplevda kvalitet av förskolan (helhetsomdöme, medelvärde skala 1-5)	4,23	4,27
Andel behöriga till gymnasieskolans yrkesförberedande program	86,3 %	84,3 %
Andel elever som nått målen i alla ämnen, årskurs 9	76,3 %	76,7 %
Meritvärde årskurs 9 (samtliga ämnen)	227,2	223,3
Andel elever som nått målen i alla ämnen i årskurs 6	73,7 %	77,3 %
Andel elever som klarar ämnesprov i årskurs 3 matematik	Har ej genomförts 2020 och 2021	
Andel elever som klarar ämnesprov i årskurs 3 svenska	Har ej genomförts 2020 och 2021	
Andel gymnasieelever med examen inom 3 år, yrkesprogram, folkbokförda i Ale	70,2 %	
Andel etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, folkbokförda i Ale, nov 2019	82,3 %	

4.2.1 Nämndens mål

Lika möjligheter till framgångsrikt lärande

Beskrivning

Här innefattas allas lika tillgång till god utbildning, lika kvalitet på utbildningen oavsett vilken förskola eller skola man går på samt att lyckas kompensera för barns och elevers olika förutsättningar. Utbildningsnämnden fortsätter arbetet med att skapa lika möjligheter till framgångsrikt lärande för alla elever.

Lika tillgång till utbildning

Lika tillgång innefattar i sin grund rätten till skolgång genom exempelvis geografisk närhet, där tillgången till utbildning i grundskolan i Sverige och i Ale är god och väl kontrollerad. Tillgång till utbildning i förskola och fritidshem innebär att andelen inskrivna barn ska följas. Forskning på området ska ligga till grund för eventuella insatser kopplade till detta. Alla barn och elever ska få plats i Ales utbildning och i lokaler och lärmiljö som är lika gynnsamma för resultaten. För äldre elever gäller att alla ska få sin rätt till en utbildning som leder vidare till ett gott liv för den enskilde och en hållbar samhällsutveckling där utbildningsnivån är hög.

Lika kvalitet

I alla lärmiljöer, det vill säga mellan och inom varje förskola och skola, ska kvaliteten på utbildningen som ges ge lika goda möjligheter till framgångsrikt lärande. Det innebär att utbildningen kan och ska bedrivas delvis olika men med lika kvalitetsnivåer och lika goda förutsättningar att nå målen. En kontinuerlig kvalitetsutveckling inom det pedagogiska arbetet bygger på att enheterna själva identifierar utvecklingsbehov och får stöd i det lokala förbättringsarbetet. Med det skapas goda förutsättningar för ökad måluppfyllelse och minskade skillnader. För att relevant och framgångsrikt utvecklingsarbete ska bedrivas krävs ett väl fungerande och fortsatt utvecklat systematiskt kvalitetsarbete. Det ska finnas en vetenskaplig grund för utvecklingsarbetets innehåll och form. Det innebär bland annat att fortsatt arbete med höga förväntningar samt att utveckla lärmiljö och undervisningens metoder för att möta alla elever är av största vikt. Satsningar på pedagogiskt ledarskap och väl fungerande struktur och kultur för professionellt lärande ska också prioriteras.

En ytterligare del i arbetet för lika kvalitet är att följa den nationella digitaliseringsstrategin för skolväsendet om likvärdig tillgång och användning av digitala verktyg 2022. Verksamheternas läge i förhållande till strategi och delmål följs upp under våren.

Kompensera för skilda förutsättningar

De socioekonomiska förutsättningarna i form av föräldrarnas bakgrund beträffande språk, utbildning och inkomst är idag avgörande för skolframgång i Sverige såväl som i Ale. Forskning visar att segregerade skolor och undervisningsgrupper inte gynnar utbildningsresultaten. Skolor och förskolor ska ges förutsättningar genom samhällsplanering och lokal organisation att ha en gynnsam sammansättning av barn och elever. Utbildningen ska vara utformad så att de socioekonomiska förutsättningarna inte skapar skillnader i möjligheterna till framgångsrikt lärande. Det innebär bland annat att det ska finnas en resursfördelningsmodell som fungerar väl. Resurser inom utbildningsområdet är de ekonomiska men också de kompetensmässiga vilka ska satsas och fördelas i syfte att kompensera för skilda förutsättningar. Det är en komplex nationell utmaning att lyckas och för det krävs att en gedigen forskningsbas kring insatser som har betydelse sprids och ligger till grund för arbetet. Alla verksamheter i skola och förskola ska ha god kompetens om hur man skapar en undervisning som lyckas kompensera för skilda förutsättningar. För att bli en skola eller förskola som lyckas med detta krävs ett långsiktigt och skickligt skolledarskap.

Centrala resurser för att kompensera för skilda förutsättningar innefattar idag socioekonomisk resursfördelningsmodell, statsbidrag för likvärdighet samt kommungemensamma kompetensresurser. Kostnader för resor till kulturevenemang och studiebesök fördelas för likvärdighet.

Att skapa lika möjligheter till framgångsrikt lärande har varit ett mål under de senaste åren både nationellt och lokalt. Betygsskillnaderna ökar mellan grupper som har föräldrar med låg respektive hög utbildningsnivå och arbetet behöver intensifieras ytterligare.

Utbildningsnämndens arbete 2022

- Genomföra tillitsdialoger med alla enheter på temat Lika möjligheter till framgångsrikt lärande i syfte att medvetandegöra och ta gemensamt ansvar i styrkedjan.
- Stärka fritidshemmets förutsättningar att verka kompensande
- Ta del av kartläggning av tillgången till och deltagande i studiestöd och lovskola samt besluta om fortsatta prioriteringar
- I det årliga systematiska kvalitetsarbetet ta del av inskrivningstalen för förskola och fritidshem per ort, barnens vistelsetid ska tas med i analysen.
- Ytterligare sätta sig in i vetenskaplig grund och de viktigaste faktorerna för barns och elevers framgång.
- Verka för dialog kring likvärdighetsperspektiv med vårdnadshavare vid viktiga beslut
- Följa arbete med utbildning för hållbar utveckling i förskolor och skolor.
- Följa upp arbetet med tidigt samordnade insatser.
- Stödja rektorers arbete med organisering för måluppfyllelse

För ökad kvalitet och måluppfyllelse krävs ett aktivt arbete med förutsättningsskapande. Särskilt:

- *Skapa förutsättningar för att skolledare får mer tid för pedagogiskt ledarskap*
- *Skapa förutsättningar för professionellt lärande för all personal*
- *Strategi för ökad personaltäthet*

Dessa beskrivs under Hållbar kompetensförsörjning men förväntat resultat ska synas inom området Lika möjligheter till framgångsrikt lärande.

Mått	Utfall 2020	Utfall 2021
Andel elever som har föräldrar med förgymnasial eller gymnasial utbildning som uppnår behörighet till gymnasiet.	79 %	77,1 %
Andel elever som har föräldrar med eftergymnasial utbildning som uppnår behörighet till gymnasiet.	92 %	91,7 %

Hållbar kompetensförsörjning

Beskrivning

Hållbar kompetensförsörjning

Utbildningsverksamheterna står inför stora utmaningar avseende kompetensförsörjning. Vi behöver kraftfulla strategier för att behålla, rekrytera och utveckla medarbetare och chefer samt även nya arbetsorganisationer och yrkesroller.

Behålla personal

Den största resurstillgången inom utbildningsnämnden är engagerad och kvalificerad personal. För att behålla och stimulera dem ska alla ha goda förutsättningar att utföra och utveckla sitt arbete. Det innebär att alla arbetsplatser ska ha både struktur och kultur som bär för dialog, utveckling och sammanhangsskapande. Ett kontinuerligt och gemensamt professionellt lärande ger stimulans och arbetsglädje parallellt med att verksamheten utvecklas.

För att nå dit krävs ett långsiktigt ledarskap och chefskap med goda förutsättningar att utföra och utveckla sitt arbete. Goda förutsättningar att utföra arbetet innefattar bland annat upplevt friutrymme, god tillgång till stödfunktioner, ett hanterbart ansvarsområde samt minskat rapporteringsarbete. Goda förutsättningar för utveckling innefattar bland annat att det inom ramen för uppdraget kontinuerligt bedrivs ledarskapsutveckling samt utveckling mer specifikt i pedagogiskt ledarskap.

Rekrytera personal

Ale ska vid rekrytering attrahera de allra skickligaste inom varje personalkategori. En god kvalitet i kärnverksamheterna skapar gott rykte och utgör grunden.

En god andel behörig personal krävs inom alla verksamhetsformer. För att verka för en fortsatt försörjning av behöriga förskollärare, ämneslärare och lärare fritidshem krävs en rad insatser som exempelvis attraktiva vägar in i Ale för VFU-studenter och nyexaminerade och stöd till utbildning för befintlig obehörig personal. Då det visar sig att den viktigaste rekryteringsgrunden för behörig personal är att det redan finns god tillgång på behörig personal är det angeläget att öka och sprida fördelningen.

Förändra arbetsorganisation och utbilda till nya kategorier

Nuvarande former för organisering bär inte hela vägen in i framtiden. De bristyrken som syns både nationellt och i Ale skapar behov av nya sätt att fördela och organisera uppdrag och arbetsuppgifter inom förskola och skola. Det i sin tur skapar behov av nya yrkeskategorier som grund för att det gemensamma uppdraget kan bedrivas i nya former. Den personal som finns idag är en resurs att strategiskt utbilda vidare för framtiden. Det arbetet ska bedrivas utifrån GRs branschråd för förskola och grundskola.

Utbildningsnämndens arbete 2022

- Fortsätta tillitsdialogerna vars syfte att tillsammans skapa Ale-känsla förväntas få effekt på behålla-perspektivet.
- Genomföra tillitsdialoger på temat Hållbar kompetensförsörjning våren 2022 för att gemensamt finna åtgärder för hållbar och likvärdig kompetensförsörjning.
- Skapa goda förutsättningar för professionellt lärande och utveckling för alla
- Stärka insatserna för hållbart ledarskap
- Ta del av kartläggning av utbildningsbehov, tidplan och kostnader för utbildning och vidareutbildning till prioriterade kategorier.

- Besluta om införandestrategi för försteförskollärare
- Ta del av nytt introduktions-utbildningspaket för blivande rektorer
- Följa arbetet med branschråden inom GR för förskola och grundskola och fatta beslut om fortsatt inriktning för Ale.
- Ta del av införandestrategier för nya befattningar inom fritids/skola

4.2.2 Uppdrag: Framtagen strategi om personaltäthet ska implementeras.

Allmän beskrivning

En viktig del är personaltätheten som framförallt i förskolan länge varit låg och behöver bli bättre genom implementation av framtagen strategi och utökade resurser.

Ale kommuns verksamhetsplan 2022

Strategin för ökad personaltäthet i förskolan fördelar ansvaret på alla nivåer:

- Kommunfullmäktige fördelar en ram med intention om ökad personaltäthet
- Utbildningsnämnden fördelar resurser i syfte att öka personaltäthet.
- Sektorn söker de statsbidrag som finns för ändamålet samt följer upp förskolans organisering och nyckeltal
- Verksamhet förskola fördelar de tilldelade resurserna i syfte att generellt nå ökad personaltäthet.

Ambitionen är att tydligt minska avståndet till rikets genomsnitt som 2020 var 5,1 barn per heltidstjänst. Statistik avseende hösten 2021 visar tillfälligt en personaltäthet i förskolan på rikets nivå på grund av det stora statliga stödet för sjukersättning.

Utbildningsnämndens arbete 2022

- Följa upp avsedd ökning av personaltätheten i förskolan
- Verka för att bibehålla ökningen inför kommande år

4.3 Sysselsättning, arbete och företagsamhet

Beskrivning

Vår kommun har fantastiska förutsättningar till tillväxt under lång tid om vi tar hänsyn till att vi ska växa med alla tre hållbarhetsperspektiven samtidigt. Vår bedömning är att befolkningstillväxten ska stabiliseras på minst 1,5 % för att vi ska klara uppdraget att leverera service och tjänster med bibehållen kvalitet.

Näringslivet bidrar till arbetstillfällena och därmed välbehövliga skatteintäkter som är en viktig del i att kunna ha en skola, en omsorg och en kommunservice med hög kvalitet. Kommunen ska arbeta för att tillhandahålla verksamhetsmark i olika stadier, från råmark till byggklara fastigheter där all

infrastruktur är färdig så att det går snabbt från köp till etablering. Vi behöver fortsätta arbetet med att förbättra näringslivsklimatet för såväl stora som små företag, nyetableringar och redan befintliga företag. Detta påverkar hur många som väljer att både driva och starta företag samt hur attraktiva vi är för företag att flytta sin verksamhet till vår kommun.

Arbetsmarknaden förändras kontinuerligt, gamla yrken kommer att försvinna och nya etableras. För att våra invånare ska klara övergången är det viktigt att vi skapar förutsättningar för detta. Det kommer bli aktuellt med utbildning i olika former flera gånger under ett arbetsliv. Komvux, universitet och högskolor är aktörer som vi måste utveckla samarbetet med, men även andra alternativ för folkbildning ska övervägas för att våra invånare ska vara anställningsbara.

Arbete är en viktig del av integrationen och här måste vi utmana våra egna system med tex SFI i kombination med starta-eget utbildningar eller arbetsplatsförlagd praktik. Men det kan också vara det omvända då flera företag i kommunen i dag utbildar personal i svenska, i detta arbete kan kommunen bidra med kompetens. Att gå från ett beroende av bidrag till egen försörjning är av vikt inte minst för den enskilda människan, och dennes anhöriga. Extra resurser och nytänkande behövs för att hjälpa dem som står allra längst bort från arbetsmarknaden. Möjligheten till självförsörjning är av betydelse för individens möjlighet att forma samhället och sitt eget liv.

Ale kommuns verksamhetsplan 2022

Utbildningsnämndens arbete 2022

- Nämnden stärker medborgarnas möjligheter att komma i arbete genom att utveckla yrkesutgångar samt verka för att permanenta satsningen på Invux.
- Nämnden följer sektorns samordning av verksamheterna Ale gymnasium och Komvux samt fattar beslut om fortsatt inriktning
- Nämnden följer upp sektorns arbete med att forma och erbjuda extratjänster
- Nämnden följer upp sektorns arbete med att erbjuda feriejobb

4.4 Hållbart samhällsbyggande

Beskrivning

Hur vi bygger våra samhällen är en fråga som förändras över tid och utmaningen för oss är att försöka blicka in i framtiden och skapa det som är hållbart på lång sikt. Något som alltid är av vikt är dock att de företag och privatpersoner som är i kontakt med kommunen får en god service med hög kvalitet. Vidare vill vi att samhällsbygget sker med hänsyn till vad som är hållbart såväl ekonomiskt, som socialt och ekologiskt. Som offentlig aktör bör vi vara den som går före och visar vägen i utvecklingen när vi planerar nya och befintliga samhällen, hur vi upphandlar och väljer varor och tjänster och hur vi samarbetar med näringsliv och invånare. Ett led i att vara ett föredöme är att öka vår egen medvetenhet kring organisationens konsumtionsbaserade utsläpp och hitta strategier för att minska dessa.

När vi planerar våra samhällen, i tätorterna så väl som på landsbygden, måste vi till exempelvis skapa förutsättningar för en blandning av upplåtelseformer, att service kan etableras och att hänsyn tas till brukningsvärd jordbruksmark, grönområden bör bevaras, utvecklas eller skapas.

Ale kommun vill vara en kommun som kan erbjuda många olika typer av boenden som också är anpassade för människor i olika skeden i livet. Vi vill se byggnation som fyller mer än ett syfte, skolor

i kombination med bostäder, förskola och särskilda boenden i anslutning till varandra, så kallad tredimensionell fastighetsbildning kan vara en lösning för att uppnå detta. Fastigheter skulle även kunna fylla mer än ett syfte under sin livslängd, samt under dygnets alla timmar. Ett fokus som är viktigt för att skapa en social hållbarhet är att öka känslan av trygghet i våra samhällen.

Det är viktigt att vi i skapandet och utvecklingen av samhället ser till alla människors möjlighet att kunna röra sig fritt genom tillgång till trygga gång och cykelvägar. En viktig del i ett hållbart samhälle är att skapa förutsättningar till att genomföra resor och förflyttningar på fler sätt än med bil. Ale kommuns verksamhetsplan 2022

En varierad sammansättning av barn och elevgrupper gynnar alla barns och elevers möjlighet till framgångsrikt lärande samt bidrar till integration.

Utbildningsnämnden fortsätter arbetet med att skapa förutsättningar för en mer varierad sammansättning av barn och elevgrupper som gynnar alla barn och elever och skapar större möjligheter för en god måluppfyllelse för alla.

Utbildningsnämndens arbete 2022

- Fatta beslut om reviderat ramprogram
- Fatta beslut om nya skolupptagningsområden
- Följa upp principerna för ansökan och placering av barn i förskola

4.5 Ett Ale

Beskrivning

Vi vill ha ett Ale, vilket kräver att alla delar av vår organisation samverkar och arbetar tillsammans för att skapa ett så stort mervärde som möjligt för kommunen som helhet liksom för den enskilde invånaren. Vi behöver se samverkan mellan enheter och sektorer som en självklarhet och som en förutsättning för att genomföra visionen, lätt att leva i Ale. Ökat samarbete ska ske där det behövs mellan alla tänkbara instanser i våra olika verksamheter och avdelningar men även exempelvis med föreningar, primärvård, polis, näringsliv och invånare. Det kommer behövas olika former, forum och verktyg för att möjliggöra bättre kontaktytor för att kontinuerligt skapa rätt förutsättningar för samarbete. Detta leder till "Ett Ale" där vi arbetar för bättre kommunikation, information och service för alla människor. En del i arbetet med att skapa de bästa förutsättningarna för en stark kommun är att kontinuerligt se över kommunens organisation för att kunna arbeta effektivt och för att säkerställa att vi gör rätt saker på rätt plats. En annan del i att kontinuerligt se över kommunens organisation är att utveckla kommunens vision och värdegrundsarbete. Vår aktuella Vision och värdegrund tar sikte på år 2025 och ett arbete med att förnya den ska påbörjas under året.

Digitalisering, innovation och teknologiska framsteg är en nyckel till att finna hållbara lösningar för såväl ekonomiska som miljömässiga och sociala utmaningar. Därför är digitaliseringen i Ale en viktig faktor för en hållbar utveckling och att kommunen även på sikt skall klara att finansiera sina åtaganden. Digitaliseringen ger oss fantastiska möjligheter kring just hållbarhet, allt från smarta samhällen och att kunna använda resurser mer effektivt, till digitala möten och att stödja undervisning i skolan. Det handlar bland annat om att ha tillgänglig data 365 dagar om året, ha en infrastruktur med bredband, wifi och öppna nät, att följa säkerhetsförfordningar kopplat till data och

anpassa verksamhet efter ny dataskyddsförordning. I den mån det är juridiskt möjligt bör all kommunalt skapad och insamlad data vara offentlig.
Ale kommuns verksamhetsplan 2022

Digitalisering, innovation och teknologiska framsteg är en nyckel till att finna hållbara lösningar för såväl ekonomiska som miljömässiga och sociala utmaningar. 2017 antog regeringen en nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet med målet att det svenska skolväsendet ska vara ledande i att använda digitaliseringens möjligheter på bästa sätt för att uppnå en hög digital kompetens samt för att främja kunskapsutvecklingen och likvärdigheten. Digitaliseringsstrategin följs under fokusområdet Lika möjligheter till framgångsrikt lärande.

Verksamhetsutveckling med stöd av digitala verktyg som skapar tillgänglighet dygnet runt och väl fungerande kommunikation och informationsflöden för/mot Ales invånare. Arbetet har blivit förse-
nat och fortsätter under 2022.

Utbildningsnämndens arbete 2022

- Utveckla dialogen mellan nämnderna för att stärka det kommundemensamma arbetet
- Ta del av plan för utveckling av e-tjänster för vårdnadshavare utifrån invånarperspektiv.
- Ta del av förbättringsarbetet med administrativa processer som i hög grad är beroende av att de digitala verktygen är ändamålsenliga.

4.6 En arbetsgivare

Beskrivning

Tanken om "Ett Ale" ska genomsyra personalpolitiken, vi är en organisation med ett gemensamt syfte. Vi ska förvalta invånarnas skattepengar på bästa sätt och få så mycket nytta för dem som möjligt. Ett Ale syftar till att vi delar varandras stolthet över att lyckas leverera bästa möjliga kärnverksamhet till dem vi är till för. För att vi ska se oss som en organisation är jämlika förutsättningar och likabehandling avgörande. Vi ska vara transparenta i alla processer och ska tex. kunna visa på anställnings- och lönekriterier. Rekryteringen av personal är mycket viktig och arbetet med rekryteringsprocessen ska stärkas. Rätt kompetens och person på rätt plats är en förutsättning för att verksamheterna ska nå sina mål.

Vi behöver vara nyfikna på nya yrkesroller för att lösa framtidens bemanningsutmaningar och redan nu inleda arbetet med att identifiera dessa. Vi kommer att behöva vidareutbilda flera olika personalgrupper i denna förändring och ska därför agera då regionala eller statliga bidrag finns för detta. Den inslagna vägen med att byta styrmodell till en tillitsbaserad metod verkar gynnsam, vi är fortfarande bara i början av detta skifte men kan redan se att kunskapen och stoltheten för kommunens olika verksamheter stärks. Trots att vi på intet sätt har nått hela organisationen med denna förändring ännu så är det viktigt att vi inte glömmer bort invånarperspektivet. För att tillitsbaserad styrning ska fungera till fullo måste vi också inkludera åsikterna från dem vi är till för. I bland annat Sunt arbetslivs undersökning av friskfaktorer i arbetslivet samt under coronapandemin har det nära och aktiva ledarskapet lyfts som väsentligt. Inom vissa verksamheter har första linjens chef stora arbetsgrupper där möjligheten till närvarande ledarskap försvåras. Kommunen måste testa möjligheten till mindre personalgrupper för att skapa förutsättningar för att minska sjukfrånvaro, minskad personalomsättning samt förbättrad NME och NKI. Test ska följas upp för

*att bidra till kunskapsbaserad organisering.
Ale kommuns verksamhetsplan 2022*

Utbildningsnämndens arbete 2022

- Utveckla den tillitsbaserade styrningen med ytterligare komponenter, bland annat ökat deltagande av politiker
- Ta del av en sammanhållen strategi för sektorns satsningar på personals utbildning

4.6.1 Uppdrag: Testa möjligheten till mindre personalgrupper.

Allmän beskrivning

Kommunen måste testa möjligheten till mindre personalgrupper för att skapa förutsättningar för att minska sjukfrånvaro, minskad personalomsättning samt förbättrad HME och NKI.

Ale kommuns verksamhetsplan 2022

Utbildningsnämnden har sedan tidigare pågående satsningar på chefers förutsättningar att bedriva ledarskap och skapa god arbetsmiljö. Personalgruppernas storlek är en avgörande faktor att arbeta med och då möjligheter finns att dela upp enheter med biträdande rektorer görs det med personalansvaret som en viktig del. Det finns större möjligheter att arbeta med avlastande tjänster och stöd i andra former. Inom det tar utbildningsnämnden ytterligare ett steg under 2022 för att förbättra chefers förutsättningar.

5 Basverksamhet

5.1 Verksamhetsmått

Verksamhetsmåten som visas i tabellen nedan är beräknade på ett genomsnitt av 12 månader.

Verksamhetsmått som avser modersmålsundervisning, studiehandledning, kommunala aktivitetsansvaret och komvux är inte direkt kopplade till budget, dessa finns med för uppföljning i delårsrapporterna.

Verksamhet	Verksamhetsmått	Utfall 2020	Budget 2021	Budget 2022
Barnomsorg, barn 1-5 år	Antal barn i kommunala förskolor i Ale	1 790	1 819	1 822
	Antal barn i pedagogisk omsorg, kommunal i Ale	39	33	30
	- varav barn från andra kommuner i förskola och pedagogisk omsorg	14	5	11
	Ale-barn i fristående verksamhet	175	163	171
	Ale-barn i kommunal verksamhet i annan kommun	11	8	14
	Summa Ale-barn i förskola och pedagogisk omsorg	2 001	2 018	2 026
Grundskola Förskoleklass - årskurs 9	Elever årskurs F-6			
	Elever i kommunala skolor i Ale, F-6	2 919	2 993	3 028
	- varav elever från andra kommuner, F-6	79	84	56
	Ale-elever i andra skolor (fristående och kommunala) F-6	251	257	240
	- varav Ale-elever F-6 i fristående verksamhet	219	227	217
	- varav Ale-elever F-6 i kommunal verksamhet i annan kommun	32	30	23
	Summa Ale-elever, F-6	3 091	3 166	3 212
	Elever årskurs 7-9			
	Elever i kommunala skolor i Ale, årskurs 7-9	1 123	1 124	1 139
	- varav elever från andra kommuner, 7-9	56	58	51
	Ale-elever i andra skolor (fristående och kommunala) 7-9	157	157	165
	- varav Ale-elever 7-9 i fristående verksamhet	134	135	144
	-varav Ale-elever 7-9 i kommunal verksamhet i annan kommun	23	22	21
	Summa Ale-elever, 7-9	1 224	1 223	1 253
	Summa Ale-elever, F-9	4 315	4 389	4 465
Fritidshem	Antal barn på kommunala fritidshem i Ale	1 753	1 704	1 719
	- varav barn från andra kommuner i fritidshem	44	61	27

Verksamhet	Verksamhetsmätt	Utfall 2020	Budget 2021	Budget 2022
	Ale-barn i andra fritidshem (fristående och kommunala)	194	141	180
	- varav Alebarn på fritidshem i fristående verksamhet	182	121	167
	- varav Alebarn på fritidshem i kommunal verksamhet i annan kommun	12	20	13
	Summa Ale-barn i fritidshem	1 903	1 784	1 872
Grundsärskola	Antal elever i kommunal särskola i Ale	46	40	36
	- varav barn från andra kommuner i särskola	3	1	2
	Ale-elever i annan särskola (fristående och kommunal)	1	2	3
	Summa Ale-elever i särskola	44	41	37
	- varav integrerade Ale-elever i särskola	3	2	2
Modersmålsundervisning och studiehandledning	Elever som har modersmålsundervisning	600		
	Elever som har studiehandledning	149		
Gymnasium	Antal elever i Ale gymnasium IM	89	100	90
	-varav elever från andra kommuner	14	15	18
	IM-komvux			53
	-varav elever från andra kommuner			16
	Ale-elever i andra gymnasieskolor (fristående och kommunala)	1 118	1 172	1 147
	Summa Ale-elever i gymnasium	1 193	1 257	1 256
Gymnasiesår	Ale-elever i gymnasiesår (fristående och kommunala i andra kommuner)	24	24	28
Summering	Antal Ale-barn och elever i förskola grundskola och gymnasium	7 602	7 729	
Kommunala aktivitetsansvaret	Antal ungdomar inom kommunala aktivitetsansvaret	93		
	Arbete			
	Studier, vux, folkhögskola, utomlands			
	Ingen sysselsättning			
	Sjukskrivna			
	Föräldralediga			
	Åtgärd via det kommunala aktivitetsansvaret			
	Åtgärd via annan aktör			
Komvux	Antal elever på gymnasial och grundläggande nivå			
	Antal på gymnasial och grundläggande nivå (omräknat till heltidsplatser)	80		

Verksamhet	Verksamhetsmått	Utfall 2020	Budget 2021	Budget 2022
	- varav elever från andra kommuner, komvux	17		
	Ale-elever komvux i annan kommun	44		
	Antal elever på SFI	110		
	- varav elever från andra kommuner, SFI	5		
	Ale-elever SFI i annan kommun	31		

5.2 Beskrivning av basverksamhet

5.2.1 Förskola och pedagogisk omsorg (ålder 1-5 år)

Ale kommun har 25 förskolor samt pedagogisk omsorg med dagbarnvårdare i Nol, Skepplanda och Älvängen. Inom verksamheten finns också en familjecentral med Öppen förskola. Förskola erbjuds inom fyra månader till alla som har rätt till och söker plats. Kommunens förskolor har öppet 06.00-18.00 men pedagogisk omsorg kan, om kommunens kriterier är uppfyllda, erbjudas på lämplig enhet även utanför dessa tider måndag till torsdag.

Förskolan har uppdraget att lägga grunden för det livslånga lärandet. Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda en trygg omsorg. Leken är viktig för varje barns utveckling och lärande och ska därför medvetet användas för att lustfyllt stimulera fantasi, inlevelse, kommunikation och förmåga till symboliskt tänkande samt förmåga att samarbeta och lösa problem. Verksamheten ska utgå från barnens erfarenheter, intressen, motivation och drivkraft att söka kunskap och de ska därför vara delaktiga och ha inflytande över miljöns utformning och planeringen av verksamheten.

5.2.2 Fritidshem

Undervisningen i fritidshemmet kompletterar förskoleklassen och skolan genom att lärandet i högre grad ska vara situationsstyrt, upplevelsebaserat och grupporienterat samt utgå från elevernas behov, intressen och initiativ. Undervisningen syftar till att främja elevernas fantasi och förmåga att lära tillsammans med andra genom lek, rörelse och skapande genom estetiska uttrycksformer samt med utforskande och praktiska arbetssätt. Fritidshemmet kompletterar utbildningen i förskoleklassen och grundskolan genom att arbeta mot målen i läroplanen för fritidshem samt syfta till att ge eleverna en meningsfull fritid.

5.2.3 Förskoleklass och grundskola (ålder 6-16 år)

Den obligatoriska verksamheten inom nämndens ansvar består av 12 registrerade skolenheter (Kronaskolan är uppdelad i två enheter). Dessutom har nämnden inom detta verksamhetsområde ansvar för förskoleklass och fritidshemmen.

Skolorna är fördelade i kommunens områden och har olika åldersfördelning. På Garnvindeskolan och Nödingeskolan går elever i förskoleklass till och med årskurs 3. Himlaskolan, Nolskolan och Surteskolan har elever i förskoleklass till och med årskurs 6. Kronaskolan är uppdelad i två enheter med elever i årskurs F-3 och årskurs 4-6, på enheten F-3 är eleverna i F-2 uppdelade i två spår, varav det ena är placerat i lokal Maden (gamla Madenskolan). Alboskolan och Kyrkbyskolan har elever i årskurs 4-6. Aroseniussskolan och Da Vinciskolan har elever i årskurs 7-9, Bohusskolan är den enda skola i kommunen med elever från förskoleklass till och med årskurs 9.

Skolans övergripande uppdrag och därmed utbildningsnämndens uppdrag, innebär att utbildningen ska vara likvärdig och att alla elever har rätt till en utbildning av hög kvalitet. Verksamheten ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Skolan ska dessutom arbeta för att kompensera för elevers olika bakgrund och förutsättningar. Eleverna ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. Det innebär att skolan ska sträva efter att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen

Förskoleklassens utbildning utgår ifrån en helhetssyn på eleven. Undervisningen i förskoleklassen ska syfta till att stimulera elevernas allsidiga utveckling och lärande. Undervisningen ska ta sin utgångspunkt i elevernas behov och intressen samt i det kunnande och de erfarenheter som eleverna tidigare har tillägnat sig, men också kontinuerligt utmana eleverna vidare genom att inspirera till nya upptäckter och kunskaper. I undervisningen ska eleverna erbjudas en variation av arbetssätt, uttrycksformer och lärmiljöer som gynnar övergången från förskola till skola och fritidshem.

5.2.4 Grundsärskola

Särskolan är en skolform som är rättighetslagstiftad. Vilket innebär att det finns ansökningsförfarande. Vårdnadshavare ansöker om plats i särskolan och ett mottagningsteam utreder om eleven är behörig till särskolan.

Verksamheten ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Skolan ska dessutom arbeta för att kompensera för elevers olika bakgrund och förutsättningar. Eleverna ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. Det innebär att skolan ska sträva efter att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden samt främja lusten att lära. Alla som arbetar i skolan ska verka för att utbildningen främjar de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Utbildningen syftar till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer.

Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att verksamheten ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas.

Grundsärskola bedrivs på två enheter i kommunen. På Kronan finns årskurs 1-6 och på Arosenius skolan finns årskurs 7-9. Möjlighet finns att gå individintegrerad på sin hemskola med specialpedagogiskt stöd från Särskolan. Denna placering sker i samråd med vårdnadshavare, elev och aktuella rektorer för båda skolorna utifrån vad som blir bäst för eleven. Kommunen har ingen egen Gymnasiesärskola utan Ale köper platser i framförallt Kungälv.

5.2.5 Gymnasium

Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen inom Gymnasieskolan syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Undervisningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö.

I Ale bedriver vi utbildning inom introduktionsprogrammen, IMA, Individuellt alternativ, IMS, Språkintröduktion, samt inom IMY, med fyra yrkesutgångar.

All annan gymnasial utbildning på nationella program köper Ale sedan några år tillbaka och då främst inom Göteborgsregionen (GR).

Kommunen har enligt skollagen ett aktivitetsansvar för ungdomar som inte går i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan och som inte fyllt 20 år. Aktivitetsansvaret innebär att kommunen har ett motivationsskapande och aktivitetskapande uppdrag med fokus på utbildning.

5.2.6 Enheten för flerspråkighet

Enheten för flerspråkighet är en central enhet som tillhandahåller modersmålsundervisning och studiehandledning. För elever i grundskolan som har ett annat modersmål än svenska organiseras och genomförs undervisning i modersmål. Studiehandledning på modersmålet finns för de elever som har behov av stöd på sitt modersmål för att nå måluppfyllelse.

5.2.7 Elevhälsa

Elevhälsan är centralt organiserad med professionerna skolsköterska, skolkurator, skolpsykolog och skolläkare. De fyra professionerna ingår, tillsammans med lokal specialpedagog, i skolornas elevhälsoteam som leds av rektor. Elevhälsans uppdrag är att främst vara förebyggande och hälsofrämjande, elevhälsoteamet ska stödja elevers utveckling mot läroplanernas mål.

5.2.8 Utveckling

Utvecklingsteamerna består av centralt placerade specialister med olika inriktning, till exempel IKT-utvecklare, VFU-samordnare, samt specialpedagoger. De arbetar utifrån skolors och förskolors behov med stödjande och utvecklande insatser samt kompetensutveckling både på organisations-, grupp- och individnivå. Sedan 2017 innefattas också skolbiblioteksverksamheten i teamen.

5.2.9 Vuxenutbildning och SFI

Enligt skollagen (2010:800) är det gemensamma målet för kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande. De ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling.

Vuxenutbildningen ska enligt skollagen utformas utifrån den enskildes behov och förutsättningar. Den kan ha formen av undervisning, handledning och vägledning samt bedömning av måluppfyllelse och kunskaper. Inom vuxenutbildningens samtliga skolformer gäller att utbildningen ska vara kursutformad.

Vuxenutbildningen syftar till att överbrygga utbildningsklyftorna och därmed verka för ökad jämlikhet och social rättvisa. Den ska tillgodose de vuxnas individuella önskemål om vidgade utbildningsmöjligheter och ge dem tillfälle att komplettera tidigare utbildning samt att kontinuerligt skaffa sig nya kunskaper och kompetenser för ett föränderligt samhälls- och arbetsliv.

Den kommunala vuxenutbildningen är en viktig funktion i Ale kommuns arbete med hållbarhet enligt Agenda 2030. Ansvaret består idag av den kommunala vuxenutbildningen med uppdrags- och påbyggnadsutbildningar, vissa yrkesutbildningar, utbildning i svenska för invandrare (SFI) och särskild utbildning för vuxna. Vissa utbildningar som Ale inte kan erbjuda köps in av externa aktörer och kommuner.

6 Ekonomisk sammanfattning

6.1 Ekonomisk sammanställning

Ekonomisk sammanställning reviderad enligt kommunfullmäktiges beslut §224 och §228 (UBN 2021.633)

Besluts/verksamhetsområden	2021		2022
	Prognos	Budget	Budget
Belopp i tkr			
Utvecklingsreserv	1 029	6 179	9 073
Ledning och administration	52 437	53 437	32 730
Förskola	219 855	224 855	232 493
Grundskola centralt inkl. skolenheter	344 741	344 741	360 086
Grundskola köpta, sålda, skolskjuts	35 684	30 184	36 638
Enheten för flerspråkighet	9 241	9 241	9 682
Elevhälsa, Särskola	59 794	60 144	66 075
Gymnasium	140 477	141 977	139 684
Komvux	11 472	11 472	12 584
IM-Komvux	2 242	2 242	8 282
Totalt	876 972	884 472	907 327

Utbildningsnämnden har för 2022 fått en ökad ram utöver målgruppsmodellen vilken innebär ersättning med 80 procent av volymökningen. Utöver detta har utbildningsnämnden fått 14,0 mkr i förstärkning. Det innebär totalt att ersättningen för barn- och elevpeng ökas mer än prisindex för kommunal verksamhet (PKV) 2022.

Årets volymökningar i barn- och elevantal uppgår till noll procent för förskolan, 1,7 procent för grundskolan samt noll procent för gymnasieeleverna. Den senaste befolkningsprognosen visar minskad tillväxttakt, vilket förklarar att volymökningen 2022 är mindre än tidigare år.

Inriktningen för de ekonomiska prioriteringarna är i första hand förskolans personaltäthet och därefter fritidshemmens personaltäthet och behörighet. Utöver dessa fokus används förstärkningen främst till en mindre ökning av elevpengen utöver index samt satsningar på kompetensförsörjning.

Den aviserade förändringen till ramfinansierad lokalvård skulle innebära att utbildningsnämnden vid beslut kommer få en minskad budget men även minskad kostnad till kommande budgetår. I ovanstående ram är dock lokalvården fortfarande budgeterad på utbildningsnämnden.

Tillägg enligt kommunfullmäktiges beslut §224 och §228 (UBN 2021.633)

Utbildningsnämndens Nämndplan med budget 2022 påverkas av två beslut i kommunfullmäktige avseende övergång till finansiering av lokalvård med kommunbidrag samt justering med anledning av särskild lönesatsning 2021.

Förändringen av finansiering av lokalvård med kommunbidrag innebär att utbildningsnämnden får en minskad budget men även minskad kostnad till kommande budgetår. Framöver kommer lokalvården finansieras med kommunbidrag och utbildningsnämnden kommer inte längre faktureras för basutbudet. Tilläggstjänster kommer dock fortfarande att faktureras. I ovanstående ekonomiska sammanställning är förändringen inkluderad.

Besluts-/verksamhetsområden

Utvecklingsreserven ämnas användas för målgruppsförändringar under året. Då det senaste året in-
neburit säkra prognoser bedöms det möjligt att använda den till utvecklingssatsningar men kan även
komma att användas till att täcka eventuella underskott.

Ledning och administration har tilldelats sedvanliga indexökningar som löneökningar och lokal-
kostnader. Vidare har 1 500 tkr budgeterats för utökning av administrativt chefsstöd under året,
inom ramen för kompetensförsörjning och hållbart ledarskap. IT-budgeten har fått en utökad budget
på grund av investering samt implementering av nya IT-system under kommande år. Vid ett beslut
om att lokalvården blir ramfinansierad till år 2022, skulle det innebära att ledning och administrat-
ion får en minskad budget såväl som kostnad.

Verksamhetsområde förskola har en prognos för 2021 som visar ett överskott, en befolkningspro-
gnos som har skrivits ner, ökade sålda platser samt minskade hyreskostnader. Detta sammantaget
visar på goda förutsättningar in i 2022. Förslag till budgettilldelning innebär en ökad barnpeng utö-
ver index som beräknas halvera avståndet till rikets personaltätetsnivå. 2022 förändras statsbidra-
gen till ett mer generellt bidrag för kvalitetshöjande åtgärder. Storleken på det nya statsbidraget är
ännu inte publicerad och kan innebära en påverkan i större eller mindre utsträckning. För att hantera
ett sent besked med negativ effekt finns möjlighet att använda utvecklingsreserven.

Verksamhetsområde grundskola har under innevarande år tagit ytterligare steg till en budget i ba-
lans. Till år 2022 görs satsningar på pengarna för fritidshemmet om 3 mkr vilken beräknas ge en för-
bättrad personaltätet. Även elevpengen får en ökning i mindre utsträckning utöver index. Progno-
sen för 2021 visar inte på ett underskott för enheterna, däremot ett underskott om 5,5 mkr kopplade
till skolskjutskostnader, köpta och sålda platser. För 2022 har budgeten för skolskjutskostnaderna
utökats för att bättre matcha kostnaderna. Förutsättningarna är därmed goda att nå en budget i ba-
lans det kommande året.

Enheten för flerspråkighet har samma förutsättningar som föregående år enligt sedvanlig indexupp-
räkning. Enheten kommer även under 2022 att ta del av statsbidraget likvärdig skola vilket ger fort-
sätta förutsättningar för en budget i balans.

Verksamhetsområde barn- och elevhälsa och särskola har förutom sedvanlig indexökning fått till-
skott i budget i form av tjänster och finansiering av NÄTA (Närvaroteam Ale). NÄTA har fram till
halvårsskiftet 2021 finansierats till 50% av medel utanför sektorns budget. Det innebär inför 2022
att Elevhälsan har fått en ökning av budgeten med motsvarande belopp. Till år 2022 har ökningarna
för grundsärskolan gjorts både inom elevpengen samt pengarna för fritidshem utöver index. För 2022
har budgeten för skolskjutskostnaderna utökats för att bättre matcha kostnaderna. Detta ger goda
förutsättningar för en budget i balans det kommande året.

Verksamhetsområde gymnasium, inklusive IM-Komvux, har för 2022 samma förutsättningar som
föregående år budgetmässigt där sedvanliga index som löneökningar och lokalkostnader har indexe-
rats upp. Den största ökningen beror dock på uppräkningslistan av prislistan inom köpta platser. Voly-
merna är desamma mellan åren.

Komvux har samma förutsättningar som föregående år budgetmässigt där sedvanliga index som lö-
neökningar och lokalkostnader indexerats upp. Budgeten har också tillskjutits för att utveckla yrkespa-
ket för vuxna.

7 Personal

Analys och kommentar

Området Hållbar kompetensförsörjning är ett av två huvudfokus för utbildningsnämndens verksamheter vilket innebär att fördjupade kartläggningar pågår samt förslag på nya åtgärder.

För närvarande är personal- och lärartätheten ett av de viktiga måtten och tidigare jämförelser har visat att Ale har väsentligt lägre lärartäthet, både i förskola, fritidshem och grundskola, än de flesta kommuner. Lärartätheten i grundskolan har förbättrats de senaste åren, främst genom statsbidrag för ökad likvärdighet, men också genom att öka andel lärare och minska övrig personal. För 2021 har de statliga tillskotten för sjuklön inneburit möjligheter att tillfälligt öka personaltätheten.

Sjukfrånvaron är fortsatt hög på grund av covid 19-pandemin och de långsiktiga effekterna på personalens mående kräver insatser i syfte att skapa möjlighet till återhämtning.

Inom ramen för fokusområdet Hållbar kompetensförsörjning planeras för ytterligare strategiska åtgärder för att säkerställa en god bemanning och erbjuda en attraktiv arbetsplats med fokus på kvalitet. Det arbetet pågår på flera plan för både förskola och skola och kommer att fortsätta under 2022 och löpande behandlas i nämnden.

8 Fastställersedatum

2021-11-17,

reviderad 2021-12-15